

El futur president del Banc Mundial

D'ençà del dia que el president Bush va anunciar el nomenament de Paul Wolfowitz, vicesecretari de Defensa, com a candidat a la presidència del Banc Mundial, alguns demòcrates i europeus no han amagat la preocupació que provoca la idea. Per exemple, Nancy Pelosi, la líder de la minoria de la Cambra, diu que l'elecció "costa d'entendre". Quan li van preguntar què li semblava el nomenament, el ministre de Desenvolupament alemany va dir al *The Financial Times*: "No hi estem gaire entusiasmats, a la Vella Europa".

Tant la proposta de John Bolton com a ambaixador dels Estats Units, com la de Wolfowitz, han fet témer que Bush no estiga intentant "rebotar el sistema", és a dir, omplir les organitzacions internacionals amb ideòlegs que estan en contra de la mateixa idea de la cooperació internacional.

Hi ha una diferència important, però, entre Wolfowitz i Bolton. Mentre que Bolton sembla que rebutge la finalitat de les Nacions Unides, Wolfowitz està d'acord amb la idea segons la qual els països desenvolupats han d'emprar els seus recursos per promoure la democràcia i la prosperitat arreu del món. De fet, al cor de la missió neoconservadora hi ha la idea d'esmerçar recursos americans per donar suport als valors democràtics.

El mateix Wolfowitz ha afirmat en alguna ocasió que l'objectiu de reduir la pobresa, que s'ha marcat el Banc Mundial, és "un dels reptes morals més grans que es planteja el nostre temps." És la persona més adequada per aconseguir el major suport possible en aquesta tasca, durant l'administració Bush.

Com a cap del Banc Mundial, l'eficàcia de Wolfowitz vindrà marcada per la voluntat dels Estats Units i d'altres països d'adjudicar recursos a programes no militars. Per això, i només per raons burocràtiques, esdevindrà el màxim advocat en favor de l'ajuda exterior.

Tenint en compte que els Estats Units encara són un dels països industrialitzats amb un menor índex per càpita en ajuda humanitària, i tenint en compte que el Partit Republicà ha criticat sovint l'ajuda estrangera, el fet que una persona que

"Si Wolfowitz vol tenir èxit en la nova tasca, haurà de desmarcar la retòrica unilateral que emprava quan era al Pentàgon"

hi està tan a favor compta amb el vist-i-plau del president és una bona notícia.

Alguns crítics s'oposen a Wolfowitz, perquè creuen que va ser responsable de moltes errades militars i polítiques a l'Iraq. És cert que els civils al Pentàgon van ser negligents, a l'hora de planificar el resultat de la guerra de l'Iraq: no hi havia prou soldats americans per gestionar la postguerra, i molt pocs plans de contingència per defensar el país de la insurgència.

Però tot això és una qüestió de mitjans, i no de motius. Els motius que perseguia eren lloables, i estaven en la línia d'un idealisme, pel que fa a la política exterior, que tots dos partits americans han practicat: l'ús de la potència americana per lluitar contra la tirania i per afavorir els valors democràtics. Wolfowitz va ser un dels pocs republicans que va donar suport a les intervencions que Clinton va ordenar a Bòsnia i Kosovo.

El moviment neoconservador es distingeix, en part, perquè té la voluntat de gastar-se recursos americans (tant militars com econòmics) per promoure el canvi democràtic. Wolfowitz ha demostrat que no té gaire bon criteri en qüestions militars significatives, i aquesta crítica és legítima.

Però, al Banc Mundial, el que liderarà no serà un exèrcit, sinó una gran campanya per aconseguir el respecte per l'imperi de la llei, l'obertura democràtica i el bon govern, a través de projectes de desenvolupament i cooperació internacional. Desenvoluparà una activitat que ja ha rebut el suport dels presidents demòcrates, de John F. Kennedy a Bill

Clinton (i que els demòcrates actuals també afavoreixen).

Els membres de la comunitat d'ajuda als països en vies de desenvolupament estan preocupats perquè Wolfowitz faci malbé l'objectiu central del Banc, que és el d'alleujar la pobresa. Greenpeace, per exemple, diu que aquest nomenament és un "desastre", perquè donarà preponderància als interessos dels Estats Units i de la indústria petrolera.

Si Wolfowitz esdevé president del Banc, diu que es dedicarà a "buscar el consens en tot tipus de qüestions", i no a imposar el punt de vista americà. En qualsevol cas, i durant l'època que va ser ambaixador dels EUA a Indonèsia, es va demostrar que era un diplomàtic efectiu i un constructor de consensos.

Finalment, pel que fa a la qüestió de la crítica que Wolfowitz fa al multilateralisme, cal dir que ha estat una crítica molt evident en l'esfera militar, que és allà on els EUA tenen un poder abassegador, i on l'acció unilateral és una opció realista. Quan parlem de programes de desenvolupament, però, el multilateralisme és l'única opció possible.

Wolfowitz diu que actuarà com a "servent civil internacional", si arribara a exercir el càrrec, i això fa estremir molts conservadors. Com que ofereixen un gran volum d'ajut financer, les nacions europees i asiàtiques tenen molta més influència en qüestions de desenvolupament que no en qüestions militars. Per tant, si Wolfowitz vol tenir èxit en la nova tasca, haurà de desmarcar la retòrica unilateral que emprava quan era al Pentàgon.

Els demòcrates que lluiten contra el nomenament de Wolfowitz no haurien d'oblidar que l'extensió de la democràcia arreu del món és una tasca que afecta tots dos partits. Com se sol dir, en política, a vegades, has de deixar fer a l'altre.

James P. Rubin, vicesecretari d'Estat amb el president Bill Clinton, fou assessor del senador John Kerry durant la campanya presidencial del 2004

© The New York Times – EL TEMPS

Traducció: Maite Insa

JAMES P. RUBIN